

„ФЕСТИВАЛ ЗА ТРЕТА ЖИВОТНА ДОБА 2014“ ВО ЉУБЉАНА, СЛОВЕНИЈА

Нови успеси на пензионерите од Македонија

Врачено признание за СЗПМ
од „Фестивалот за трета
животна доба 2014“
во Љубљана, Словенија,
со овации од присутните:
Македонија, Македонија

Илија Глигоров

Оваа година во Љубљана, Словенија, се одржа 14-от „Фестивал на трета животна доба“, а во знак на одбележување на 1 октомври, Меѓународниот ден на старите луѓе. Притоа, Сојузот на здруженијата на пензионерите на Македонија беше претставен од делегација во состав: Драги Аргировски, претседател на СЗПМ, Илија Адамоски, член на ИО на СЗПМ, Илија Глигоров, координатор на проектот, и Кирил Ѓорѓиевски, претседател на ЗП-Прилеп. На фестивалот од ова здружение настапија двете културно-уметнички друштва, „Пензионер“ и „Пенка Котеска“. Свеченото отворање се одржа во понеделник, 29 септември, од 10 часот, во прекрасната Линхартова дворана. На отворањето на присутните им се обратија: Зоран Јанковиќ, градоначалник на Љубљана, д-р Матеја Кожух Новак, претседателка на Сојузот на здруженијата на пензионерите на Словенија, д-р Ања Копач Мрак, министерка за труд, семејство, социјални работи и еднакви можности, и Примож Хајнц, потпретседател на Собранието на Словенија. По многу квалитетниот настап на Мандолинскиот оркестар на Љубљана, под водство на диригентот Андреј Жупан, свечено им беа доделени седум признанија на организации за долгогодишно учество и придонес во активностите на фестивалот. Меѓу добитниците беше и СЗПМ.

ПРВО МЕЃУНАРОДНО ПРИЗНАНИЕ ЗА СЗПМ

Признанието го врачи министерката за труд, семејство, социјални прашања и еднакви можности д-р Ања Копач Мрак, а го прими лично претседателот на СЗПМ, Драги Аргировски. Честитки за до-

биеното признание на СЗПМ упати и претседателот на државата Борут Пахор. Овој чин беше топло поздравен од полната сала со овации: Македонија, Македонија. Претседателот Аргировски истакна дека ова е прво меѓународно признание за СЗПМ. За тоа, покрај сојузот, голем придонес имаат досегашните учесници од здруженијата, и тоа: во 2010 година ЗП-Куманово со КУД „Ѓоко Симоновски“, во 2011 г. ЗП-Пробиштип со „Гајдаци“ од КУД „Весели пензионери“, во 2012 г. КУД на ЗП-Кочани, во 2013 г. ЗП-Тетово со македонска фолклорна група и со албанска фолклорна група, во 2014 г. ЗП-Прилеп со КУД „Пензионер“ и КУД „Пенка Котеска“.

Делегацијата на СЗПМ присуствуваше на свечениот прием и дебата посветена на прашања од интерес на пензионерите. Потоа имаше средба на високо ниво помеѓу делегацијата на СЗПМ и раководството на словенечкиот сојуз на чело со претседателката д-р Матеја Кожух Новак, потпретседателот Антон Донко, Марјан Шифтар од меѓународната соработка, Андреј Јус од институтот „Хеврека“ и Тихомир Ковачиќ, директорот на фестивалот од институцијата „Проевент“. Притоа беа разменети мисли за досегашната успешна соработка и идеи за натамошно проширување во балкански контекст. Беа разгледани можности за користење средства од Европската Унија преку заеднички проекти за старите лица. На маргините на оваа средба се

одржа подготвителен состанок за збратимување помеѓу здруженијата на пензионерите од Прилеп и од градот Логатец во Словенија.

Во рамките на стручниот дел на фестивалот на темата „Семејството како интергенерацииска заедница и неговото влијание врз меѓугенерациските односи во пошироката заедница“ беше поднесено излагање на тема „Сојузот на здруженијата на пензионерите на Македонија како стимулатор на семејните вредности во Република Македонија“ од авторите Драги Аргировски и Илија Глигоров.

СЕ СПОМЕНА И „НОВА МАКЕДОНИЈА“

Претседателот Аргировски, говорејќи на оваа тема, особено беше поддржан од аудиториумот за делот од рефератот во кој парафразирано го изнесе примерот од колумната на главниот уредник на „Нова Македонија“ во кој се опишува случај од животот: „Учителката ги прашала учениците на 1 септември што сакаат да бидат кога ќе пораснат. Одговорите содржеле различни привлечни занимања, како доктор, инженер, глумец, професор, новинар и сл. Меѓутоа првпат

неколку ученици се изјасниле дека сакаат да бидат пензионери. На прашањето зошто, учителката добила многу аргументиран одговор: „Пред сè, мојот дедо секогаш има време, а има и пари поради зголемувањето на пензиите. Тој ме води и ме враќа од училиште, ме шета во паркот, ме учи да возам велосипед и со него одам на годишен одмор. Баба ме води во музичко училиште и на курс за сликање. Мајка ми и татко ми секогаш се зафатени и нив ги гледам само за добра ноќ пред спиење. Дедо ми се натпреварува на пензионерската олимпијада, а баба ми пее на пензионерските ревији. Тие користат бесплатно автобус во кој и јас се возам, имаат попуст на Интернет, бесплатен телефонски апарат, бесплатна бањска климатска рекреација и месечен викенд-превоз со железница, а најавено е дека ќе добијат и туристички викенд со автобуси за пензионери“.

Во говорот Аргировски нагласи дека и во современиот живот треба да се поддржат постоењето и создавањето семејства со две и три генерации заедно, дотолку повеќе што внуците имаат голема корист во воспитувањето и примањето етички особини бидејќи домашното воспитување е многу подобро отколку уличното. Особен акцент даде на значењето на искуството, знаењата, мудроста и хуманоста на пензионерите и старите луѓе и дека без спојот на искуството и младоста тешко може да се развива една држава.

Посебен реферат за пензионерско-

то организирање во Република Македонија поднесе м-р Илија Адамоски, член на ИО на СЗПМ, при што го истакна принципот на солидарност и заемност во пензионерското организирање во ЗП-Прилеп и ја нагласи иницијативата за донесување посебен закон за пензионерско организирање во Македонија.

Забележани настапи на фестивалот имаа и двете културно-уметнички друштва од ЗП-Прилеп. Тие првиот концерт го одржаа на Отворената сцена во Цанкаревиот дом и истиот ден имаа настап на „Вечерта на песни и игри“, при што беа наградени со силни аплаузи од многубројните гледачи. Во знак на благодарност на СЗПМ му беше доделена уметничка слика, која му ја врачи претседателката на СЗПС, д-р Матеја Кожух Новак, а ја прими претседателот на СЗПМ, Драги Аргировски, додека за ЗП-Прилеп сликата ја врачи потпретседателот на СЗПС, Антон Донко, а ја прими претседателот на ЗП-Прилеп, Кирил Ѓорѓиевски.

Вториот ден фолклористите од КУД „Пензионер“ и од КУД „Пенка Котеска“ имаа концерт во домот за стари луѓе „Фужине“ и нов концерт во Цанкаревиот дом на Меѓугенерациската сцена, при што кога го заиграа рамното македонско оро им се придружија сите присутни од публиката и се разви шаренолико големо заедничко оро. Тоа дејствуваше многу импресивно за сите присутни. Потоа следуваа излет и разгледување на дел од Љубљана.

Од мала организација до респектабилен фактор во општеството

Камина С. Андонова

По повод Денот на пензионерите на Македонија, 20 септември, Сојузот на здруженијата на пензионерите на Македонија одржа свечена седница на извршниот одбор.

Во свеченото излагање на седницата претседателот на СЗПМ, Драги Аргировски, ги истакна активностите и постигањата на СЗПМ во изминатите 68 години, со посебен акцент на последните неколку години, потенцирајќи дека сојузот од мала организација, како дел од Синдикатите на Македонија, формирана во 1946 година, прерасна во респектабилен фактор во општеството со над 250 илјади члена, организирани во 58 здруженија.

Денес СЗПМ е најголема и најактивна невладина мултиетничка организација, која секојдневно се бори пензионерите во Република Македонија да имаат достоинствен живот, добар стандард и активно стареење. Денес СЗПМ е афирмирана организација во

брани најдобрите во секое здружение, а притоа да се води сметка за континуитет во работата, но и за половата и за етничката застапеност.

На крајот од своето излагање тој им го честита празникот на присутните и им посака добро здравје и исполнети достоинствени пензионерски денови.

На свечената седница, покрај членовите на ИО, присуствуваше и потпретседателот на Собранието на сојузот, Бесник Поцеста, кој исто така на присутните им го честита празникот.

Истата седница имаше и работен дел, на кој се распрашаа за активностите на сојузот и за прашања од тековното работење.

На седницата беше оценето дека 19-те Републички спортски пензионерски натпревари, кои се одржаа на 6 септември во мултиетничко Тетово, беа успешно организирани благодарение на СЗПМ, општината на градот Тетово, како и на ЗП-Тетово, домаќин на оваа пензионерска спортска олимпијада.

По повод 20 септември слични свечени седници и прослави имаше и во ЗП-Радовиш, ЗП-Гази Баба, ЗП-Богданци и други здруженија, членки на сојузот.

ШЕЕСЕТ ГОДИНИ ОД ФОРМИРАЊЕТО НА ПРВОТО ЗДРУЖЕНИЕ НА ПЕНЗИОНЕРИ ВО МАКЕДОНИЈА

Јубилеј достоин за почит

Цветанка Илмева

Кон крајот на септември ЗП „Центар“ во Скопје го одбележа големиот јубилеј - 60 години од своето постоење, со свечена седница на Собранието, на која присуствуваа: Андреј Жерновски, градоначалник на општината Центар; Драги Аргировски, претседател на СЗПМ; Бесник Поцеста, потпретседател на Собранието на СЗПМ и други гости. Пригодно обраќање имаше д-р Крсте Ангеловски, во кое ги потсети присутните на почетоците од пензионерското организирање, особено за периодот на основањето на ЗП-Центар. Како прво пензионерско здружение во земјата, основачкото собрание е одржано на 22 јануари 1954 година. На него е донесен правилник за работа, а првиот статут е донесен во 1956 година. Со ваква организациска структура како денес здружението функционира од крајот на 1998 година, кога беше донесен нов статут, со нова организациска поставеност. Со мали измени и усовершувања во организациската структура, здружението функционира и денес.

Претседателот на ИО, Павле Спасев, во почетокот од своето обраќање нагласи дека ова е јубилеј достоин за почит. Јубилеј што обврзува и натаму да се унапредуваат активностите и дејноста на здру-

жението во интерес на пензионерите, за што всушност е формирано. Во рамките на тоа се организирани еднодневни и дводневни екскурзии, со посети на културно-историски знаменитости, природни убавини и друго. За поквалитетно живеење на пензионерите посебно место има културно-забавниот живот, потоа грижата за здравјето на пензионерите, за што зборува работата на дежурниот лекар, кој еднаш неделно доаѓа во здружението уште во 1980-тите години и им укажувал помош на пензионерите, потоа денешните предавања на актуелни теми на лекари-специјалисти, како и користењето на банските и рекреативните центри. Павле Спасев се задржа и на значењето на информирањето на пензионерите и ги нагласи придобивките од тоа, за кои рече дека се огромни. Квалитетот на информирањето се зголеми со издавање на весникот „Пензионер плюс“ од јули 2008 година, „Пензионерските видци“ во весникот „Нова Македонија“, како и на „Пензионерски информатор“, кој по времето го издава здружението.

Своето излагање претседателот Спасев го заврши со оценка за многу добра соработка што здружението на пензионерите од Центар ја има со Сојузот на здруженијата на пензионерите на Македонија и на Скопје изразена преку пра-

ктични договори по одделни проблеми и прашања. На завидно ниво е и соработката со другите здруженија на пензионерите во Скопје, особено за прашања и за проблеми што се од заеднички интерес. Интензивна е соработката со општинските здруженија од Велес, Куманово, Охрид, Штип, Свети Николе, Прилеп, Крива Паланка, Тетово и особено со збратименото здружение од Кочани.

Собирот го поздравил и градоначалникот на општината Центар, Андреј Жерновски, кој меѓу другото истакна дека преголема е честа да се биде покровител на еден ваков јубилеј, кој претставува сериозна работа. Вратата на општината со којпат е отворена за пензионерите, а оп-

ЗП-ПРОБИШТИП

Масовен собир во Лесново

Милевка Здравковска

За Денот на пензионерите на Македонија во Лесново допатуваа 35 здруженија со над 8.000 пензионери. Беше тоа собир за кој и денес се зборува во Пробиштип, а се надеваме и пошироко.

Здруженијата на пензионерите на Македонија го одбележаа својот празник, 20 септември, со величествен и незаборавен собир во живописното Лесново, каде што се наоѓа надалеку прочуениот манастир „Св. Гаврил Лесновски“, кој датира од првата половина на 14 век и плени со прекрасниот фрескоживопис, неповторливиот иконостас и убавата околина.

Амфитеатралната положба на селото, тајните на пештерите, некогашни рудници за воденички камена, надморската височина од 900 метри, боровата шума, златножолтата колоритност на листопадните дрвја и топлиот сончев ден беа предизвик на 21 септември, во самото предвечерје на есента, да измами голем број пензионери, верници и туристи да се најдат во Лесново, да бидат дел од еден незаборавен собир, да се дел од обележувањето на еден од поголемите христијански празници Мала Богородица-Раѓањето на мајката божја.

Некои во повеќе наврати се гости во Лесново, а некои првпат се најдоа во прегратките на оваа недопрена убавина, како што се Охрид, Струга, Дебар, Демир Хисар, Македонски Брод и други. Ги имаше од север до југ, од исток до запад, што би се рекло на овој двоен празник Лесново беше Македонија во маало.

Кога сме кај статистиката, би споменале дека од некои здруженија допатуваа по два, три или четири автобуси, но рекордот го понесоа нашите сеседи од Штип, кои дојдоа со десет автобуси и 516 пензионери. Помилујќи имаше полни раце работа поради недостиг од паркинг-платцеви, но, за среќа, екипата на Брзата помош, која беше при-

сутна на теренот, немаше работа.

Додека присутните ја разгледуваа околината, шетаа низ шумите или се веселеа со музика, се сладеа со вкусни специјалитети на скара и традиционални јадења, претседателите на здруженијата, секретарите или нивните претставници одржаа работна средба, на која разменија мислења и искуства за работата и активностите, а посебно за ваквите среќи на зелено, кои придонесуваат за квалитетно живеење и активно стареење, за отргнување од секојдневието и подобро здравје. На состанокот, покрај претставници на здруженијата од општините, присуствуваа и првиот човек на СЗПМ, Драги Аргировски, градоначалникот на општината Пробиштип, Тони Тоневски, и претставници од бизнис-секторот.

На присутните прв им се обрати претседателот на ЗП Пробиштип, Грција Манасијев, кој откако ги поздравил присутните и преостанатите што допатуваа во Лесново, посакувајќи им многу здравје и среќа, се наврати на ангажирањето на пробиштипското здружение за реализирање на комплетната програма

ЗП-ГОРЧЕ ПЕТРОВ И ЗП-САРАЈ

Пензионерска средба во рекреативниот центар Сарај

Васил Пачемски

По повод обележувањето на Денот на пензионерите на Македонија, Денот на општината Горче Петров, 20 септември, и 23 години независна и самостојна Република Македонија, здруженијата на пензионери од општината Горче Петров и Сарај, организирала пензионерска средба во рекреативниот центар Сарај. На оваа средба, која веќе станува традиционална, дојдоа голем број пензионери од дваетината здруженија од Македонија, да другаруваат со природата и со своите колеги од сета Македонија.

Најпрво на присутните им се обрати првиот човек на ЗП-Горче Петров, Методија Новковски, кој им го честита Денот на пензионерите, посакувајќи им топло добредојде, пријатен престој и убава забава.

Во поздравниот збор, претседателот на ЗП-Сарај, Руфат Рамадани, на-

ласи дека посебно задоволство му претставува ваквото дружење и се заложил оваа средба да прерасне во традиционална, со што ќе се зајакне мултиетничноста. Тој им посака на присутните овој ден да го поминат со музика и оро. Во името на општината Сарај, секретарот на општината Џељал Јакупи ги поздравил присутните и им посака пензионерска средба во рекреативниот центар Сарај. На оваа средба, која веќе станува традиционална, дојдоа голем број пензионери од дваетината здруженија од Македонија, да другаруваат со природата и со своите колеги од сета Македонија.

Присутните и гостите ги поздравил и градоначалникот на општината Горче Петров, Сокол Митровски, кој честитајќи им го празникот им посака на присутните ваквите дружења да им бидат дел од нивниот живот, а младите да учат од пензионерите.

На средбата присутните ги поздравил и им го честиташе Денот на пензионерите, 20 септември, претседателот

на СЗПМ, Драги Аргировски. Во своето обраќање тој се осврна на постоењето на пензионерската организација во Македонија од почетокот, во 1946 година, до денес, кога таа прерасна во значајна организација. Тој ги истакнал проектите што сојузот ги остварува во рамките на соработката со Владата и ги наведе придобивките што ги имаат пензионерите.

Во своето обраќање градоначалникот на Скопје, Коце Трајановски, рече дека му е мило што ги гледа пензионерите во толку голем број и истакна дека тие заслужуваат искрена поддршка во сите нивни активности. Честитајќи им го празникот, тој им посака многу дружења, среќа, здравје и долг живот.

На крајот од собирот, претседателот на СЗПМ, Драги Аргировски, по повод Денот на пензионерите на Македонија, приреди прием за претседателите и им го честиташе Денот на пензионерите, 20 септември, претседателот

Пензионерски клуб и во општината Центар Жупа

Вјолца Садику

Деновиве претседателот на СЗПМ, Драги Аргировски, престојуваше во општината Центар Жупа, при што заедно со потпретседателот на Собранието на Сојузот, кој е и претседател на здружението на Дебар и Центар Жупа, Бесник Поцеста, имаа разговор со градоначалникот на општината Центар Жупа, Арјан Ибраим, и со неколку пензионери. Притоа е постигната согласност во новиот објект на општината, каде што сега функционира локалната власт, да се додели една сала за активностите на пензионерскиот клуб. Првиот човек на пензионерите во нашава земја, Драги Аргировски, оцени дека здружението Дебар и Центар Жупа е едно од најактивните во Македонија и го симболизира мултиетничката активност. Тој го искажа задоволство од одлуката на локалната власт во општината Центар Жупа да обезбедат простории за околу 400 пензионери од оваа општина, што ќе овозможи да се збогатат нивните активности. Во Република Македонија моментално има околу 400 пензионерски клуби и прават напори да се отворат нови во уралните средини.

Вјолца Садику

Градоначалникот на општината Центар Жупа, Арјан Ибраим, оцени дека населението од третата доба и во оваа општина заслужува да има свој клуб. Тој истакна дека за потребите на граѓаните, на пензионерите и старите луѓе, како донација од Турција, добиено е специјално возило за прва помош.

Со отворањето на новиот клуб го динираа ќе се создадат многу добри услови за пензионерски активности, но и рекреација и дружење, онака како што ги имаат и дебарските пензионери во Домот на пензионерите во Дебар - нагласил претседателот на здружението Бесник Поцеста.

На средбата во Центар Жупа пензионерските активисти од оваа општина Али Исламовски и Латиф Латифоски нагласија дека со отворањето на клубот се создаваат одлични услови за сите пензионери од оваа општина.

Охридските пензионери на прием кај градоначалникот Бакрачески

Крсте Спасески

По повод освојувањето на првото место на 19-та спортска олимпијада на пензионерите на Македонија, градоначалникот на Охрид, д-р Никола Бакрачески, и заменик-градоначалникот Ангел Јанев организирала прием за охридските пензионери-спортисти. На приемот најпрво на присутните им се обрати претседателот на извршниот одбор на ЗП-Охрид и Дебрца, Горби Трпчески, кој упати благодарност за приемот, помошта и за поддршката што ја дадоа општината и локалната самоуправа во согласност со меморандумот за соработка за настапот на спортските натпревари да биде што поуспешен. Тој изјави дека треба да бидеме сосема задоволни од постигнатиот успех на спортистите, кои четврти пат се републички прваци, и напомена дека и во наредната година здружението ќе се залага за ваков успех, кој не е само афирмација за пензионерите туку и за општината Охрид.

Претседателот Трпчески информираше и за тековните активности, како и за тешкотиието со кои се соочуваат здружението. На крајот тој на градоначалникот Бакрачески му ги пренесе поздравите од претседателот на СЗПМ, Драги Аргировски, кој и покрај желбата, не успеа да присуствува на приемот, поради временскиот теснен.

За организацијата на подготовките и успесите што ги постигнаа охридските пензионери-спортисти на приемот информираше секретарот на ЗП-Охрид и Дебрца, Стефан Владимиров, а дека победата и на оваа четврта по ред спортска олимпијада не е случајна зборуваа замениката на претседателот на извршниот одбор Добринка Талева. За конкретните резултати во поединечна и во екипна конкуренција реферираше претседателот на Комисијата за спорт и култура, Ристо Трајкоски.

Чувството е уште поголемо што имате успешно и хомогено раководство, кое има визија, а уште повеќе што и вашиот претседател на СЗПМ, господинот Аргировски, го цени она што вие го постигнувате како членка на сојузот. Искрено благодарам за неговите поздравии и желбата за средба во Охрид, за што верувам дека брзо ќе се оствари - нагласил градоначалникот д-р Никола Бакрачески.

Градоначалникот Бакрачески исто така потсети на меморандумот за соработка меѓу ЗП и локалната самоуправа и најави дека нивната помош во секој облик на дејствување нема да изостане. Притоа ветил дека со задоволство ќе биде продолжена соработката, а во тој контекст го спомна и ветувањето за изградбата на домот за стари лица во Охрид. Пензионерите-спортисти ги поздравил и им упати честитици и заменик-градоначалникот Ангел Јанев, кој упати најпофални зборови не само за успесите на спортски план туку и за севкупните ангажирања што ги реализира охридското здружение во соработка со локалната самоуправа и градот Охрид.

„Рачна жетва“ на ориз со кочанските пензионери

Киро Герасимов

Беше вистинско задоволство да се биде во селото Мојанци, Кочанско, на 5 октомври, на завршниот ден од стопанско-културната манифестација „Денови на кочанскиот ориз“. Оризовите полиња со жолтозлатестите класје собраа голем број посетители од цела Македонија и од странство, на демонстрацијата на рачната жетва на ориз со срг.

Целиот ритуал на жетва на ориз, собирање и врзување полози, како и жетва на ориз на гумно со севгар, го демонстрираа членовите на фолклорната група при здружението на пензионерите од Кочани.

Да се живи и здрави жетварите, газдите, да има берикет на нивите. Со лесно да се собере родот од полињата и да донесе радост во семејствата - беше благословот на Боро Наумов, пензионер од Кочани, кој заедно со годинешната жетварска убавица Јулија Крстева го означил почетокот на рачната жетва на ориз во Кочанско.

Се пееја жетварски песни, се кршеше зелникот на нива, се кажуваа благослови за берикетна година, и сето тоа низ грлото на фолклористите од кочанското пензионерско здружение.

- И годинава се вклучивме во прославата на „Деновите на оризот“. Подготвивме богата програма и нам ни е чест што можеме како пензионери да им покажеме на помладите генерации како се жнее и собира оризот низ минатите години - истакна Ѓорѓи Серафимов, претседател на ЗП-Кочани.

- Мене ми е особено драго што на овој ден се потсетив на младоста кога слегувавме од планината да работиме на поле и да го собираме оризот. Јас сум од селото Полаки, Кочанско, и сега сум пензионерка во Јесенице, Словенија - ни изјави Стојанка Крстова.

Видно возбудена од настанот, облечена во народна носија, и таа влезе меѓу кочанските пензионери да зажнее клас ориз, потсетувајќи се на младоста кога работела на нива да спечали некој денар за живот.

Манифестацијата „Денови на кочанскиот ориз“ понуди и богата фолклорна програма, со концерти во неколку населени места во општината, пред Центарот за култура во Кочани и во селото Мојанци. Покрај фолклорни групи од Унгарија, Словенија, Хрватска, Србија, Бугарија и од Турција, со своја програма настапи и фолклорната група при ЗП-Кочани.

ПОРТРЕТ: ПРОФ. Д-Р АЛЕКСАНДАР СТЕРЈОВСКИ

Минатото на Битола како опсесија

Никола Талевски

Ако сте случајни намерници или туристи, а сакате повеќе да разберете за градот, името на осумдесетгодишниот, проф. д-р Александар Стерјевски, ќе ви биде препорачано како човек-хроничар на Битола. Во средбата со него не само што ќе чуete многу детали и пикантерии за „најградскиот град во Македонија“, како што ја нарекуваат Битола, туку пензионираниот професор ќе ве плени со неверојатната елоквентност и со фактите што ви ги кажува, зашто до нив дошол со примена на научен метод.

- Со истражувачка работа се занимавам од седумдесеттите години на минатиот век, но со хрониката на Битола доста интензивно сум ангажиран откако заминав во пензија. Како универзитетски професор имав свој предмет и истражување, но како пензионер ме плени минатото на Битола. Размислувам самиот, кога ги анализирам мотивите, гледам дека таа „слабост“ за Битола се јавува уште во првите написи во 1970-тите години - вели Стерјевски.

Докторската дисертација му беше од областа на фолклорот. Ретка тема за наши услови - слепите гуслари! Таму голем простор има Битола, но и цела Македонија, зашто и во ова поднебје важна улога во народното творештво имаа слепите гуслари, а тоа не беше афирмирано. Тоа сознание требаше да се вгради во науката, и тоа сега е факт.

- Се сеќавам, при крајот на минатиот век, кога се приближуваше пензијата, разговарав со некои битолчани од јавниот живот за поведување иницијатива за организирање седенки за градот. И ги направивме. Се собиравме еднаш месечно во клубот „Стив Наумов“ и во една лежерна атмосфера, со музички песни, го третиравме минатото

на Битола... Тоа го привлече вниманието и на Радио Битола и на „Битолски весник“, па седенките станаа сакани. Ова беше мотивот да се организираат и научни средби посветени на минатото на Битола. Етапно, по векови, по различни периоди... Објавени се 13 свески од таквите средби.

- Во 2006 година, токму врз сознанијата што ги стекнав, дадов иницијатива во 2016 година да се одбележи илјадагодишнината од плочата на која е забележано името Битола. Сега ја чекаме таа година и да видиме што ќе се случи, а еден милениум во историјата на кој било град не е мал период - вели Стерјевски. Професорот пред заминување во пензија даде јавно ветување, за да претставува тоа негова обврска, да подготви битолско десеткнижие.

- Првата книга ја финансира, нека ми прости за изразот, релативно стегнатиот за пари, банкарот Јаким Ивановски. Така излезе книгата „Руската колонија во Битола“. Втората книга во тоа десеткнижие беше по повод 60-годишнината на Битолскиот народен театар, како „Кариетиди на театарот“, третата е „Реката Драгор“ - притоа Стерјевски направи мала дигресија со една анегдота. Кога на некој пријател му рекол дека го завршува ракописот за битолската река, тој го прашал дали нашол материјал за триесетина страници. Стерјевски му рекол дека нашол 450 страници! „Што збораш, бре?! Па, Драгорот не е Мисисипи?!“.

- Четвртата книга беше посветена на злата и несреќите што ја имаат снајдено Битола во текот на минатото. Тука се разни болести, гладување, бомбардирања итн. Петтата книга, која е речиси готова, се однесува на битолскиот спорт.

Стерјевски, прави дигресији, раскажува одделни случувања што му оставиле впечаток, подвлекувајќи дека с тоа е вредно мора да биде забележано, зашто, како што сам тврди, ако нешто не е забележано како и да не се случило.

А во Битола се случиле многу нешта. Има вредни детали во отоманскиот период, има во времето на Балканските војни, во времето на Првата светска војна кога градот и најмногу настрада. Времето каде што ќе се застане со тоа проучување е ослободувањето на Битола, односно 4 ноември 1944 година. Но тој признава дека во проучувањето на една тема прави белешки и за следна и верува дека ќе го оствари своето ветување.

- Морам да признаам дека кога ќе го завршам сето она што сум го ветил, само сум сркнал со едно мало лајче од океанот. Минатото на Битола е толку големо, хронолошки врзано за судбината на луѓето што живееле во него, врзано за историјата на македонското битие, што би било илузија дека може кој било докрај да го исцрпи. И, да признаам, најголемата награда за тоа е битниот мотив што постојано се раѓа во мојот живот да создавам и да создавам.

Погледна на часовникот, побара да му простам и кажа дека треба да се сретне некаде со некого. Замина професор-хроничар на Битола, по теми, веро-

ПЕНЗИОНЕРОТ СИМЕОН ЗЛАТЕВ-МОНЕ ПАСИОНИРАН СОБИРАЧ НА СТАРИНИ

Најмалиот етномузеј на светот е во селото Џепчиште

Свето Димовски

Пензионерот од Тетово Симеон Златев-Моне најверојатно е најголемиот собирач на етностарини. Располага со колекција од над 2.000 експонати. Повеќе од половина се сместени во 7,2 квадратни метри, што претставува своевиден рекорд. Со овој момент тој својот музеј во тетовско Џепчиште го презентира како најмал етномузеј во светот, со што конкурираше и за Гинисовата книга на рекорди. Преостанатите етноекспонати се на влезот во неговата приватна куќа, непосредно до просторијата на музејот. Експонатите се изработени од 30 различни материјали, како предмети за домашна потреба и мебел, оружје, стари мерни садови, реликвији, алати, народни носии, монети и други предмети. Некои од нив имаат своевиден рекорд со потекло од над 8.000 години пред новата ера. Во колекцијата се наоѓаат предмети во сите досегашни периоди до дваесеттиот век. Најмногу од нив се подарок од граѓани. Моне грижливо ги собира, облагородува, внимателно ги сместува на дофат на погледите од многубројните посетители.

На тукушто завршените Европски де-

нови на културното наследство, што годинава се одржуваа како „Рурално културно наследство“, под покровителство на Советот на Европа и Европската Унија, а во нашата земја беа поддржани од Министерството за култура и Музејот на Македонија, џепчишкиот етномузеј се претстави со изложбата „Белокарпки-носија на тетовскиот Подгор“. Освен тоа, Моне подготви и се претстави и со изложби: „Стари фотографии што не бледнеат“, „Накиотот - круна на убавата Македонка“, „Аршин, ока, оканик, рабуш, шиник... мерни единици на заборавот“ и „Во картите е аманетот“.

Во спомен-книгата на музејот стојат испишани многу имиња на научници, професори, студенти, граѓани... Посебно за одбележување е што еден посетител се стекнал со титулата доктор на науки проучувајќи ги експонатите во џепчишкиот приватен етномузеј, еден магистрал, а двајца студенти на Природно-математичкиот факултет своите дипломски теми ги посветиле токму на содржините од експонатите. Меѓу посетителите го забележуваме името на новинарот од јапонската новинска агенција Мориока Танаши, најнискиот актер на светот Ворвик Деј-

вис, познат по улогите во филмовите „Хари Потер“ и „Господар на прстените“. Со овој актер во најмалиот музеј на светот во Џепчиште е снимена една епизода од серијалот „По патеките на Марко Поло“. Валерио Милефолје, автор од Италија и неговата книжевна агентка Моника Малестеста во нивна книга во која поместуваат најинтересни нешта во светот што

тие ги забележале џепчишкиот музеј е претставен со повеќе старини, а посебно со најмалиот експонат - гумено гласачко толче.

Музејот се занимава и со издавачка дејност. Покрај повеќето каталози, разгледници и слично, сопственикот Симеон Златев има издадено и пет книги, од кои четири се посветени и инспирирани од експонатите. „Етнобројница“, „Монеграфија“, „Етноризница“ се издадени во претходните неколку години. Овие три книги, заедно со „365 аманети“, која штотуку се појави меѓу читателите, беа во содржината на Саемот на книгите што неодамна се одржа во Гетеборг, Шведска. Освен споменатите, ја има издадено и книгата „У катакомбите на Тето“ о“.

Во последната „365 аманети“, Моне твори хаику-поезија, во која ја искажува безграничната љубов кон корените на Македонија. Книгата започнува со текстот „Мајковино порти отвори, Македонијо славна искон покажи“ за да заврши со пораката: „Тој што е роден во сончевата земја - вечно живее“. Во предговорот насловен како „Подарок од учителот“ Васко Марковски пишува: „... Книгата е каталог на необични и подзаборавени

Еден посетител се стекнал со титулата доктор на науки проучувајќи ги експонатите во џепчишкиот приватен етномузеј, еден магистрал, а двајца студенти на Природно-математичкиот факултет своите дипломски теми ги посветиле токму на содржините од експонатите

предмети, кои сме ги гледале по домовите на нашите дедовци и баби. Поседува 365 минијатурни интимни приказни - херојски, момински, дамнешни, вечни, за верата, за љубовта, за надежта. Со оваа книга Моне ни остава 365 аманети, по еден за секој ден од годината...“

- Како пензионер имам можност целосно да се посветам и на натамошно собирање стари предмети, да ги зачувам од заборавот, да им ги претставам на посетителите. За мене секоја посета на музејот е приказна поради што целосно се посветувам. Ќе продолжам да собирам и да творам, пред с поезија, посветена на мојата животна преокупација - вели Моне.